

Ser percebuts

JOAN FRANCESC MIRA

Finalment, d'ençà de ben poc temps, gràcies, en grandíssima mesura, a determinats moviments cívics, electorals i polítics (que la Mare de Déu ens ajude, i faça que siguen profitosos, visibles i de llarga durada), el País Valencià comença a ser percebut com a quasi real, dins i fora. És una gran novetat. Hi ha un moment deliciós en el llibre *Viatges amb Heròdot*, quan l'autor es pregunta com degué ser que l'historiador grec es proposà, justament, escriure una història o "indagació": la cèlebre *Història de les Guerres Mèdiques* (traduïda, fa pocs anys, pel meu amic i antic deixeble Rubén Montañés). Ryszard Kapuscinski suposa, crec que encertadament, que va ser la necessitat de preservar la memòria dels fets i accions dels humans allò que impulsà Heròdot a indagar, a comprovar i a escriure. Perquè en cas contrari, ho perdem tot, no sabem, no existim: "No sabem, i darrere d'aquest 'no saber' s'estén el territori de la ignorància. De la ignorància, és a dir, de la inexistència," afirma el gran viatger i periodista polonès. Una gent, un poble, una nació, que ha perdut la memòria, que no recorda què ha estat i què ha fet en la història remota o recent, i que per tant no sap ni què és ni qui és, pot acabar suposant o pensant que no és res, la conclusió més funesta. Els valencians, per exemple, sotmesos ja fa moltes generacions a una destrucció metòdica, implacable, de la memòria i del coneixement, a la qual han col·laborat, en la generació present i en l'anterior, els grans partits polítics espanyols PP i PSOE, els diaris i les televisions i tothom que té algun poder eficaç i extens per difondre imatges, idees i per-

cepcions diguem-ne nacionals. El resultat és que, segons les enquestes que es fan i es desfan, els valencians pensen que són, exactament, allò que els ensenyen sistemàticament que són: poc valencians, molt espanyols, en proporció abundant i no sé si creixent. I el país, sense nom, sense història extensament coneguda i difosa, sense que la política hi definisca un espai propi, existeix exactament tan poc i de manera tan dèbil com el poder (el poder ideològic i polític espanyol, no n'hi ha d'altre) ha volgut i continua volent. Per recular una mica i recuperar la perspectiva, que és l'única manera de saber quin sentit té el camí, recordem que al País Valencià han manat fins fa ben poc, amb totes les conseqüències, els continuadors del partit borbònic de fa més de 300 anys. Pensen igual que els seus predecessors, tenen la mateixa idea del poder, de l'Estat, de la nació, de la substància eterna i suprema d'Espanya, i d'algunes coses més que els ideòlegs castellans de Felip V tenien perfectament clares. No parles només de la dreta perpètua nostra, que tor-

na a donar mostres insignes d'alienació (en el sentit de Karl Marx, i en l'altre), parles també dels "altres".

Fa pocs anys, el periodista David Miró evocava "l'home de la barba blanca" que seu al senat, a Madrid, en els escons socialistes: "L'home de la barba blanca es diu Joan Lerma", deia, "i és qui va ajudar a posar les bases de l'actual hegemonia del PP al País Valencià". També és l'home que, en un homenatge a Ernest Lluch, afirmava que els va separar una cosa, una idea: que Lluch era "austriacista", i ell no. Una simple coincidència curiosa: pels mateixos anys que el país dels valencians era sotmès als rigors destructius del poder borbònic, entre 1709 i 1710, George Berkeley escrivia les obres que l'han fet passar a la història de la filosofia, i especialment el *Tractat sobre els principis del coneixement humà*, on afirma, entre altres idees fonamentals, que la realitat o existència dels objectes no està en ells mateixos, sinó en la ment de qui els percep. Principi que es resumeix en l'expressió famosa "esse est percipi": ser, és ser percebut. I allò que no és percebut, simplement no existeix. En el fons del fons, però, qui no tenia existència fins fa ben poc temps (i per a molts no en té encara) era el país mateix: o és una "Comunitat" sense adjectiu definitori, o són tres províncies, o és Levante, o no és res ja que mai apareix ni es projecta, ni endins ni enfora. Les televisions espanyoles –les que veu la gran majoria– parlen sovint de Catalunya, d'Euskadi, d'Andalusia, de Galícia, i parlen incessantment d'Espanya. Llavors tots aquests "objectes" parlats, definits, projectats en la ment col·lectiva, adquireixen una existència indubtable. Són percebuts, i per tant existeixen. Del País Valencià no se'n parla, i per tant no té una existència real. No som percebuts, i llavors no existim. Berkeley, bisbe anglès i personatge extravagant, l'encertava molt més del que ell mateix pensava. Si van fer, entre tots, que el País Valencià fóra invisible, és perquè creien molt sòlidament que és un país inexistent. Els resultats de tot això, són perfectament reals, són claríssims.

«LA REALITAT O EXISTÈNCIA DELS OBJECTES NO ESTÀ EN ELLS MATEIXOS, SINÓ EN LA MENT DE QUI ELS PERCEP. PRINCIPI QUE ES RESUMEIX EN L'EXPRESSIÓ FAMOSA "ESSE EST PERCIPI": SER, ÉS SER PERCEBUT. I ALLÒ QUE NO ÉS PERCEBUT, SIMPLEMENT NO EXISTEIX»